

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 20 S.A. 2552	ปีที่ 40	ฉบับที่ -	หน้า 11
---	-------------------------------	--------------------	---------------------	-------------------

จิตรกรรมฝาผนัง ที่วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร

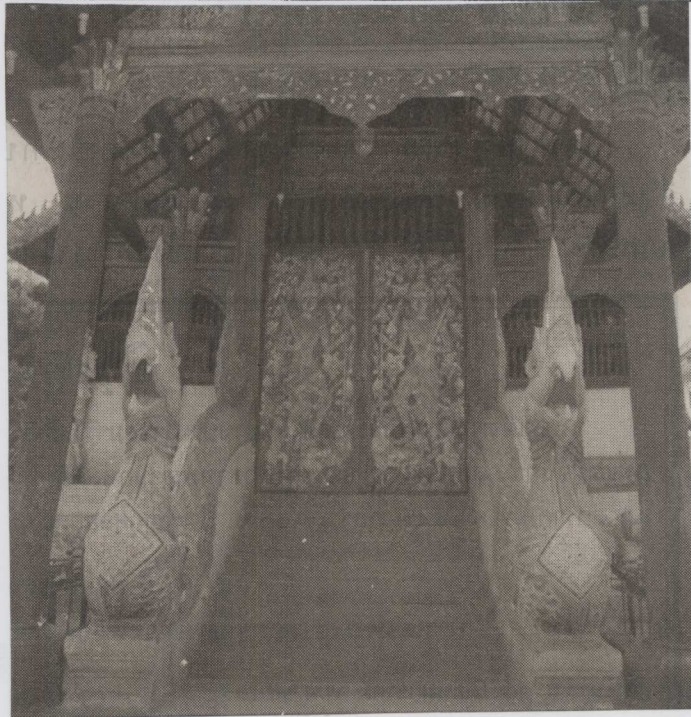
วัด บวศกรหลวง เป็นวัดที่มีความเก่าแก่วัดหนึ่งของเมืองเชียงใหม่ สร้างขึ้นในยุคสมัยใดไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด ความโดดเด่นของวัดบวศกรหลวงอยู่ที่วิหารทรงล้านนา ซึ่งเป็นอาคารก่ออิฐถือปูนหลังคาเครื่องไม้

จากตำนานประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่ กล่าวถึงลักษณะที่ตั้งของชุมชนบวกรทลวงว่า ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเวียงเชียงใหม่ระหว่าง แอ่งที่ลุ่มลำนน้ำปิงกับลำนน้ำแม่ควา จนกลายเป็น ที่มาของชื่อชุมชนและชื่อวัดในเวลาต่อมา แม้จะ ปรากฏหลักฐานจากคำบอกเล่าว่า เดิมชื่อของ วัดแห่งนี้คือ “วัดม่วงคำ” แต่ชาวบ้านทั่วไปก็มัก นิยมเรียกชื่อของวัดตามสภาพภูมิศาสตร์ของ ชุมชนว่า “วัดบวกรทลวง”

ในสมัยของเจ้าแก้วนรวิรุ เจ้าหลวง
เชียงใหม่องค์ที่ 9 (ระหว่าง พ.ศ.2452-2482)
ได้ทำการบูรณะวิหารวัดบวกรกรหลวง โดย
เฉพาะจากเจ้าราชภาคินัย(แผ่นฟ้า) บิดาของ
เจ้าจามรี ชายาของเจ้าแก้วนรวิรุ ได้ทำการ
บูรณะวิหารครั้งใหญ่ ซึ่งปรากฏหลักฐานที่
หน้าบัน ระบุปีพ.ศ.2468 ซึ่งเป็นปีที่บูรณะ
และต่อมามีการบูรณะอีกครั้งในปีพ.ศ. 2498
มีการเทพื้นวิหารและซ่อมแซมโครงสร้างภายใน
จุดเด่นของวัดบวกรกรหลวงอยู่ที่
ภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนังในวิหาร เขียนเรื่อง
ราวพุทธประวัติและชาดกในนิบาต จำนวน 14
ห้องภาพ โดยฝีมือช่างไตชาวล้านนา ความ
สวยงามของภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนังวัด
บวกรกรได้รับการยกย่องจาก น.ฅ.ปากน้ำว่า

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	20 S.A. 2552	40	-	11

 ข่อยเรื่องเมืองล้านนา ปีที่ ๑๑

เป็นภาพเขียนที่ใช้สีสันสดใสจัดจ้าน ทำที่การใช้แปรงเหมือนกับภาพเขียนของอัครศิลปินผู้ยิ่งใหญ่อย่างแวนโก๊ะ จิตรกรแนวอิมเพรสชันนิสม์ชาวดัตช์ ต่อมา สนั่น สนิมัตรัง ได้ทำการศึกษาจิตรกรรมฝาผนังของวัดในล้านนา โดยเฉพาะที่วัดบวรศรีรัตนารามอย่างละเอียดพบข้อมูลที่น่าสนใจคือ จิตรกรรมฝาผนังในล้านนาไม่พบการเขียนทศชาติครบทั้งสิบพระชาติ แต่จะมีการเลือกมาเฉพาะตอนที่นิยมเพียงบางเรื่องเท่านั้น ทว่าที่วิหารวัดบวรศรีรัตนารามมีการเขียนเรื่องทศชาติชาดกมากที่สุด คือมี 6 พระชาติคือ เตมียชาดก สุวรรณสามชาดก เนมิราชชาดก มโหสถชาดก

วิสูตรชาดกและเวสสันดรชาดก ซึ่ง สนั่น สนิมัตรังสันนิษฐานอายุว่าประมาณต้นพุทธศตวรรษที่ 24

ขณะที่จิตรกรรมฝาผนังวัดป่าแดด จังหวัดเชียงใหม่ มีเพียง 2 เรื่องคือ วิสูตรชาดก และเวสสันดรชาดก วัดภูมินทร์ จังหวัดน่าน พบเพียงเรื่องเดียวคือ เนมิราชชาดก จิตรกรรมฝาผนังวัดท่าข้าม เชียงใหม่มีเพียงเรื่องเดียวคือ เวสสันดรชาดก เหมือนจิตรกรรมฝาผนังวัดเสาหิน เชียงใหม่เช่นกัน ส่วนภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนังของวัดพระสิงห์เป็นภาพเขียนเรื่องสังข์ทองหรือสุวรรณสามชาดก ซึ่งเป็น 1 ใน 50 เรื่องของปัญญาชาดกหรือชาดกนอกนิบาต เป็นงานวรรณกรรมที่แต่งเลียนแบบชาดกโดยพระเถระชาวเชียงใหม่

ในรายงานของสมโชติ อ๋องสกุล

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	20 S.A. 2552	40	-	11

กล่าวถึงภาพเขียนจิตรกรรมของวัดบวรศรีทองว่า เป็นภาพเขียนที่ สีสันได้จัดจ้าน ร้อนแรง โดยจำแนกสีได้ 6 กลุ่มคือ สีคราม สีแดงชาด สี ทอง สีเหลืองน้ำตาล สีดำ และสีขาว ส่วนการใช้สีกับฝีแปรง ปรากฏว่า ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดบวรศรีทอง นิยมใช้พู่กันป้ายแต้มและปาดสี แท้ที่มีความจัดจ้านอย่างเด็ดเดี่ยว กล่าวหาญและมีความมั่นใจในการแสดงออก โดยเฉพาะบริเวณส่วนที่เป็นฉากธรรมชาติ เช่น เนินเขา เนินดิน โขดหิน และลำน้ำ ธรรมชาติเหล่านี้ปกติมีรูปร่างอิสระเป็นแนวเส้นทางนอนที่

เลื่อนไหลคดเคี้ยวไปมาอยู่แล้ว ยิ่งมาประกอบ กับความนิยมของช่างชาวล้านนาที่ใช้พู่กันและ สีแท้ๆ สดใสอย่างอิสระด้วยแล้ว นับเป็นภาพ ฉากธรรมชาติที่สวยงามโดดเด่นยิ่งนัก

ที่น่าสังเกตคือ เส้นพู่กันที่ป้ายมีผละ กำลังแผ่อยู่ภายในด้วย รอยพู่กันแสดงอารมณ์ ที่ลึงโลด คึกคะนอง สนุกสนาน และยังพบอีก ว่าช่างชาวล้านนารู้จักใช้พู่กันแต้มสีแท้เป็นดวงๆ อย่างหยาบ ซึ่ง สน สีมাত্রัง ระบุว่ายังไม่เคย พบวิธีการเช่นนี้ในจิตรกรรมฝาผนังที่ไหนเลย เมื่อเทียบกับภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดป่าแดดและ

วัดพระสิงห์ ซึ่งไม่มีการใช้พู่กันป้ายปาดอย่าง กล่าวหาญ สภาพของเส้นทั่วไปจึงดูจัดชิดกว่า วัดบวรศรีทองมาก

นอกจากนั้นแล้ววิธีการเน้นความน่า สนใจของภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดบวรศรี ทองคือ นิยมใช้กรอบรูปคล้ายภูเขา ระบายสี พื้นในด้วยสีดำขอบนอกเป็นแถบสีเทาและตัด เส้นด้วยสีดำ ส่วนเส้นนอกกรอบเลื่อนไหลล้อ กับรูปนอกของตัวปราสาท

จิตรกรรมฝาผนังของวัดบวรศรี ทอง จังหวัดเชียงใหม่ถือได้ว่าเป็นผลงาน ระดับมัสเตอร์พีซของฝีมือช่างสกุลล้านนาที่ บรรจงแต่งแต้มเรื่องราวทางพุทธศาสดาเอาไว้

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	20 S.A. 2552	40	-	4

อย่างยอดเยี่ยม ใครก็ตามที่ไปเยือนเมือง
เชียงใหม่แล้วไม่ได้เที่ยววัดบวกรกหลวง เหมือน
กับที่มาเที่ยวเชียงใหม่แล้วไม่ได้ไปดอยสุเทพ
ยังงัยงั้น

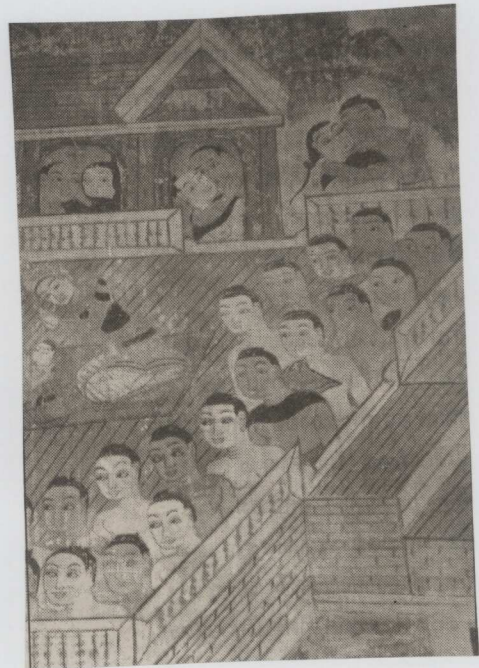
สำหรับผู้สนใจสามารถเข้าชมภาพ
จิตรกรรมของช่างชาวล้านนาอายุ 100 กว่าปีได้ที่
วัดบวกรกหลวง ต.ท่าศาลา อ.เมือง ใช้เส้นทาง
สายอำเภอเกอสันกำแพงเดิม

เอกสารประกอบ

สมโชติ อ่องสกุล จิตรกรรมวัดบวกร
กหลวงเชียงใหม่ ศิลปวัฒนธรรม, 2537

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	20 S.A. 2552	40	-	๓

๕๑๕๑๕๑ จิตรกรรมฝาผนังของวัดบวกรกรหลวง
จังหวัดเชียงใหม่ถือได้ว่าเป็นผลงานระดับมัสเตอร์พีซของฝีมือ
ช่างสกุลล้านนาที่บรรจงแต่งแต้มเรื่องราวทางพุทธชาดกเอาไว้
อย่างยอดเยี่ยม ใครก็ตามที่ไปเยือนเมืองเชียงใหม่แล้วไม่ได้เที่ยว
วัดบวกรกรหลวง เหมือนกับที่มาเที่ยวเชียงใหม่แล้วไม่ได้ไปดอย
สุเทพยังไยถึงวัน ๕๑๕๑๕๑